

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 413
Vår ref.: 21/10022-3
Saksbehandler: Ingebjørg Skrindo
Dato: 07.04.2021

Brev om svar på oppdrag 413 fra HOD - Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaring med gradvis åpning - del 1

Oppsummering:

- Helsedirektoratet er i samråd med FHI bedt om å vurdere om dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021.
- Helsedirektoratet vurderer at dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene generelt er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021. Lettelser bør skje gradvis under løpende monitorering slik at ev justering av antall raskt kan gjøres dersom kapasiteten ved grenseovergangen og i kommunen blir overbelastet.
- Evaluering av ordningen og gjeldende regelverk skal gjøres i del 2 av dette oppdraget.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglig underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI) og i dialog med FHI. Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Ingebjørg Skrindo
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Helsedirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Ingebjørg Skrindo

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 413- Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning – del 1

Oppsummering

- Helsedirektoratet er i samråd med FHI bedt om å vurdere om dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021.
- Helsedirektoratet vurderer at dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene generelt er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021. Lettelser bør skje gradvis under løpende monitorering slik at ev justering av antall raskt kan gjøres dersom kapasiteten ved grenseovergangen og i kommunen blir overbelastet.
- Evaluering av ordningen og gjeldende regelverk skal gjøres i del 2 av dette oppdraget.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglig underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI) og i dialog med FHI. Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag 413 – Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning

Som kjent arbeider regjeringen med en plan for gradvis åpning for innreise for arbeidsreisende. I den forbindelse ber Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet om følgende:

Del I

Er dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021?

Frist: onsdag 7. april kl. 16:00

Del II (Besvares ikke i dette dokumentet)

- A. Helsedirektoratet, i samråd med FHI, gis i oppdrag å kartlegge erfaringene (også fra POD/DSB) med de gjennomførte grenseåpningene, og vurdere om det er behov for nye regelverksendringer, som for eksempel mer bruk av karantenehotell, eller tiltak før det åpnes for nye grupper. Dersom det anses behov for regelverksendringer, bes det om at det lages utkast til forskriftstekst.
- B. Helsedirektoratet i samråd med FHI gis i oppdrag å fremskaffe informasjon om hvor mange, herunder hvilken andel, som faktisk tester seg døgnet rundt i karantenetiden. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan bistå ved behov.

Frist: mandag 12. april kl 16:00

Kontaktperson i HOD: Tjaarke Hopen, tjh@hod.dep.no tel: 48003220

Kontaktperson i JD: Øyvind Ytrestøyl Foldal, Oyvind.Foldal@jd.dep.no tel:48037606

Bakgrunn

For å begrense importsmitte, er det strammet kraftig inn på utlendingers adgang til å reise inn til Norge. Med virkning fra 20. februar er det gjort unntak i innreiserestriksjonene for et lite antall arbeidsreisende som har fått godkjent innreise etter en søknadsordning utarbeidet av Nærings- og fiskeridepartementet, regulert i forskriften *Forskrift om søknadsbasert ordning for unntak fra innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelse*. Dette er en svært snever søknadsbasert ordning for at næringslivet skal kunne få inn strengt nødvendig næringskritisk personell. Med virkning fra 1. mars ble det gjort unntak for utlendinger bosatt i Sverige eller Finland som dagpendler til arbeid i Norge. I oppdrag 394 ble det åpnet for en mulig økning på 2300 personer før påske.

Helsedirektoratet er i samråd med FHI bedt om å vurdere om dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021. I oppdragets del II skal det vurderes om det er behov for nye regelverksendringer. Vi vil ved bevarelsen av del II dermed foreta en nærmere vurdering av dagens innreiseregelverk. Det er i dette oppdraget lagt til grunn at dagens innreiseregelverk kan videreføres ved en utvidelse av ordningen til 2500 personer. Vurderingen av om en utvidelse av ordningen er smittevernaglig forsvarlig er derfor i hovedsak basert på kapasitet.

Andre relevante oppdrag

394: Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 394 - om evt. utvidet innreise for arbeidsreisende

379: Om vurdering av behov for fortsatt strenge innreiserestriksjoner

375: Om anslag av mulig volum innreisende

420: Vurdering av om innreiserestriksjonene skal videreføres (pågående)

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Oppsummering

- En utvidet, søknadsbasert unntaksordning for 2500 flere arbeidsreisende fra og med 9.april, må vurderes opp mot utnyttelsen av den allerede eksisterende søknadsbaserte unntakskvoten. Herunder; hvor mange søker, og hvor mange innvilges unntak? Er den eksisterende kvoten oppfylt, eller er det mer å gå på?
- Økende insidens av Covid-19, og økende andel mer smittsomme virusvariantene, har vist seg krevende å håndtere både nasjonalt, regionalt og lokalt. Tilbakemeldingen fra mange kommuner med utbrudd og/eller jevnt høyt smittetrykk, er at forsterket TISK utfordrer smittesporingskapasiteten. Derfor er det viktig med forutsigbarhet rundt hvilke kommuner som får ansvar for oppfølgingen av nye arbeidsreisende i deres karanteneperiode, det være seg kommunen der de krysser grensen, hvis de skal benytte karantenehotellordningen, eller mottakskommunen, dersom annet egnet karantenested er organisert.
- Vaksinasjonsdekningen øker i mange land som Norge tradisjonelt mottar arbeidskraft fra. Utfall av parallelle, pågående oppdrag om coronasertifikat vil med all sannsynlighet påvirke innreiserestriksjonene i nær fremtid, og antall reisende, både fordi flere arbeidsreisende vil være vaksinert og fordi en større andel av den norske befolkningen vil være vaksinert.
- Forutsatt at tiltak og systemer er implementert, etterlevelsen er tilstrekkelig, kapasiteten for TISK er god i kommunene og foreløpig erfaring med søknadsbasert unntaksordning er god, bør en gradvis økning av innreisende kunne håndteres.

Vurderingen er vedlagt i sin helhet.

Helsedirektoratets vurdering

Situasjonsforståelse

Helsedirektoratet har i tidligere oppdrag (bl. a 379 og 394) presisert at det er viktig å opprettholde strenge innreiserestriksjoner til Norge, se disse besvarelsene for nærmere begrunnelse. Smittesituasjonen i de fleste områdene i Norge er fortsatt lav sammenliknet med resten av verden. Hovedkonklusjonen er at det ved tilstrekkelig

etterlevelse av de strenge innreisetiltakene synes å være lav risiko for at importsmitte ikke blir fanget opp og forhindret fra å spres videre. Ved økende antall arbeidsreisende, vil imidlertid risikoen øke noe. FHI har derfor anbefalt at risikoreduserende tiltak og kontrollsystemer bør være godt implementert før gradvis åpning, og at evt. lettelse i innreiserestriksjonene sees i sammenheng med den epidemiologiske situasjonen nasjonalt og den lokale TISK-kapasiteten.

Før påske økte smittetallene i Norge kraftig, og man så seg nødt til å sette inn forsterkede smittevernstiltak i forbindelse med påsken, se oppdrag 409 for nærmere forklaring. Disse forsterkede tiltakene gjelder fra 25. mars til 14. april, og omhandler både restriksjoner innenlands og tiltak for å redusere importsmitte. I tillegg har mange kommuner innført lokale tiltak i forbindelse med påskefeiringen.

Dagens kapasitet i kommunene for å motta og følge opp arbeidsreisende med grensekontroll, testing, karantenefasiliteter, isolering av smittede og behandling av syke, varierer fra kommune til kommune. Generelt er kapasiteten bedre i de delene av landet som har mindre smitte, enn der det er mye smitte. FHI presiserer i sin vurdering at smittesporingen ved forsterket TISK er mye mer ressurskrevende og omfattende enn smittesporingsarbeidet var tidligere. Kommunene på Østlandet melder generelt om akseptabel kapasitet slik situasjonen er i dag, men mange kommuner er bekymret for om de vil håndtere en økning i testing og behov for karantene- og isoleringsfasiliteter. Man har f.eks. sett at en økning i antall tester, har gitt forlenget svartid ved noen av de store sykehusene på Østlandet. Mange grenseoverganger på Østlandet har dessuten merket regelendringen 25. mars med utvidet opphold på karantenehotell, og jobber med å øke kapasiteten tilsvarende. Likeledes vil regelendringen 1. april kreve tilrettelegging for å håndtere smittede personer på grensen med forsvarlig transport til isolasjon enten på grensen eller i hjemkommunen. Dette er ikke helt på plass alle steder enda.

I de delene av landet der smitten er lav, f.eks. fra Midt-Norge og nordover, er kapasiteten i hovedsak god. Situasjonen kan endre seg raskt, og vi vet ikke enda hvordan påskeferien vil påvirke smittesituasjonen i landet. En økning i smitte mange steder i landet, vil kunne påvirke kapasiteten i kommunene til å motta arbeidsreisende.

Helsedirektoratets vurdering

I oppdrag 394 anbefalte Helsedirektoratet å se an utviklingen til midten av april slik at man får evaluert ordningen opp mot smittesituasjon og kapasitet før en eventuell utviding av ordningen. Denne vurderingen skal besvares i del 2 av dette oppdraget, og har frist 12/4. Pr 7/4 som dette oppdraget skal leveres, har vi derfor ikke denne evalueringen tilgjengelig, noe som vanskeliggjør konklusjonen.

Basert på tilbakemeldingene om hvordan ordningen fungerer og vurderingen fra FHI som er vedlagt, kan det synes som om en forsiktig utvidelse av ordningen kan være mulig. Imidlertid er det store forskjeller fra region til region og kommune til kommune. Flere kommuner melder at de strever med å opprettholde TISK-kapasiteten ved økende smitteforekomst. Spesielt har flere kommuner og bydeler i Oslo og Viken meldt om utfordringer ved høy smitteforekomst. Grensekommunene på Østlandet melder generelt om god kapasitet, men det er fortsatt for tidlig å vurdere effekten av påskeferien.

FHI presiserer i sin vurdering viktigheten av tilstrekkelig etterlevelse av de strenge innreisetiltakene, og anser det som en *forutsetning at søknadsbaserte ordninger også i fortsettelsen stiller krav til arbeids-/oppdragsgiver for dokumentasjon for planlagt bruk av karantenehotell og/eller karantenested som er forhåndsgodkjent av Arbeidstilsynet*. Helsedirektoratet slutter seg til denne vurderingen.

Helsedirektoratet vurderer at dagens innreiseregulering og kapasitet i kommunene generelt er tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021. Lettelser bør skje gradvis under løpende monitorering slik at ev justering av antall raskt kan gjøres dersom kapasiteten ved grenseovergangen og i kommunen blir overbelastet. Ev bør større grupper av arbeidsreisende avklares med den aktuelle kommunen på forhånd, spesielt i forhold til karantenested, plan for testing dag 7 osv.

COVID-19

Oppdrag fra HOD nr. 413

Del I 7.april 2021 Del II 12.april

(Om) vurdering av – Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning

Oppdragstekst

Som kjent arbeider regjeringen med en plan for gradvis åpning for innreise for arbeidsreisende. I den forbindelse ber Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet om følgende:

Del I

Er dagens innreiseregulering og kapasitet i kommunene tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021?

Frist: onsdag 7. april kl 16:00

Del II

- A. Helsedirektoratet, i samråd med FHI, gis i oppdrag å kartlegge erfaringene (også fra POD/DSB) med de gjennomførte grenseåpningene, og vurdere om det er behov for nye regelverksendringer, som for eksempel mer bruk av karantenehotell, eller tiltak før det åpnes for nye grupper. Dersom det anses behov for regelverksendringer, bes det om at det lages utkast til forskriftstekst.
- B. Helsedirektoratet i samråd med FHI gis i oppdrag å fremskaffe informasjon om hvor mange, herunder hvilken andel, som faktisk tester seg døgnet rundt i karantenetiden. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan bistå ved behov.

Frist: mandag 12. april kl 16:00

Kontaktperson i HOD: Tjaarne Hopen, tjh@hod.dep.no tel: 48003220

Kontaktperson i JD: Øyvind Ytrestøyl Foldal, Oyvind.Foldal@jd.dep.no tel: 48037606

Folkehelseinstituttets vurdering av Del I

Oppsummering

- En utvidet, søknadsbasert unntaksordning for 2500 flere arbeidsreisende fra og med 9.april, må vurderes opp mot utnyttelsen av den allerede eksisterende søknadsbaserte unntakskvoten. Herunder; hvor mange søker, og hvor mange innvilges unntak? Er den eksisterende kvoten oppfylt, eller er det mer å gå på?
- Økende insidens av Covid-19, og økende andel mer smittsomme virusvariantene, har vist seg krevende å håndtere både nasjonalt, regionalt og lokalt. Tilbakemeldingen fra mange kommuner med utbrudd og/eller jevnt høyt smittetrykk, er at forsterket TISK utfordrer smittesporingskapasiteten. Derfor er det viktig med forutsigbarhet rundt hvilke kommuner som får ansvar for oppfølgingen av nye arbeidsreisende i deres karanteneperiode, det være seg kommunen der de krysser grensen, hvis de skal benytte karantenehotellordningen, eller mottakskommunen, dersom annet egnet karantenested er organisert.
- Vaksinasjonsdekningen øker i mange land som Norge tradisjonelt mottar arbeidskraft fra. Utfall av parallelle, pågående oppdrag om coronasertifikat vil med all sannsynlighet påvirke innreiserestriksjonene i nær fremtid, og antall reisende, både fordi flere arbeidsreisende vil være vaksinert og fordi en større andel av den norske befolkningen vil være vaksinert.

- Forutsatt at tiltak og systemer er implementert, etterlevelsen er tilstrekkelig, kapasiteten for TISK er god i kommunene og foreløpig erfaring med søknadsbasert unntaksordning er god, bør en gradvis økning av innreisende kunne håndteres.

Bakgrunn

FHI viser til tidligere oppdrag der innreiserestriksjoner, lettelsers, regelverk og volum av innreisende er grundig drøftet (bl.a. 348, 360, 362, 379, 380 og 394). FHI har i disse oppdragene anbefalt at risikoreduserende tiltak og kontrollsystemer bør være implementert og at etterlevelsen bør være tilstrekkelig god, før det gradvis åpnes for flere innreisende enn vi har i dag. I tillegg bør lettelsers i innreiserestriksjonene sees i sammenheng med den epidemiologiske situasjonen nasjonalt, inkludert forekomsten av mer smittsomme virusvarianter, samt den lokale TISK-kapasiteten i kommuner de arbeidsreisende vil komme til å oppholde seg i karanteneperioden.

Epidemiologisk situasjon:

Etter fem uker med en økning i antall meldte tilfeller har det i uke 12 og 13 vært en nedgang. Foreløpig er det meldt 5 076 tilfeller med prøvedato i uke 13 mot 5 907 i uke 12. Tallene i uke 13 påvirkes imidlertid av betydelig lavere testaktivitet og en høyere andel positive (4,4 %) gjennom påskeferien. Det var 204 meldte tilfeller per 100 000 innbyggere for uke 12 og 13 samlet. I uke 13 var det en nedgang i de fleste fylker med unntak av Vestland, Nordland og Troms og Finnmark. Det er fortsatt svært store geografiske forskjeller både mellom og innad i fylker. Oslo har klart flest meldte tilfeller per 100 000 innbyggere (500) for uke 12 og 13 samlet, etterfulgt av Viken (382). Nordland (18) og Trøndelag (18) har lavest forekomst.

I uke 13 var det en nedgang i alle aldersgrupper med unntak av personer 80 år og eldre, og det høyeste antall meldte tilfeller i forhold til befolkningstallet var i aldersgruppene 13–19 år (159 per 100 000 for uke 12 og 13 samlet), 20–39 år (121), og 6–12 år (119).

Etter flere uker med en sterk økning i antall nye innleggelser i sykehus med covid-19 som hovedårsak til innleggelse, har antall nye innleggelser siste 2-3 uker vært stabilt (205 nye innleggelser i uke 12 og 13). Det er flest innleggelser ift. befolkningstallet i Oslo og Viken med hhv. 23,2 og 12,3 nye innleggelser per 100 000 innbyggere for ukene 12 og 13 samlet.

Trenden i nye innleggelser i intensivavdeling har vært økende siste seks uker, men i uke 13 gikk antall nye innleggelse noe ned fra 49 i uke 12 til 23 i uke 13.

Det var en liten oppgang i antall meldte dødsfall (11) i uke 13, etter at antall ukentlige meldte dødsfall har vært 8-9 siste tre uker.

Vurdering

Oppdrag 413 må sees i sammenheng med besvarelsen av oppdrag 379 levert 10.mars, og oppdrag 394 levert 11.mars, og vurderingene som fremkommer der. Ved tilstrekkelig etterlevelse av de strenge innreisetiltakene som er implementert på norsk side av grensen, synes det å være lav risiko for at importsmitte ikke blir fanget opp og forhindret fra å spres videre. Med økende volum innreisende vil imidlertid risikoen øke noe. Det er vanskelig å anslå et absolutt tall for hvor mange arbeidsreisende det er forsvarlig å gi unntak for. Faktorer som påvirker risikoen for importsmitte og videre spredning, særlig for arbeidsreisende, er bl.a. insidensen i landet de innreisende kommer fra, om de reisende er vaksinerte, og risikoen for å bli smittet på bosted eller arbeidsplass i Norge. I årets to første måneder ble det, jf. oppdrag 394, registrert 63 coronautbrudd knyttet til arbeidsplasser i Norge, og i løpet av 2020 ble det registrert 109. Det er spesielt utbrudd på byggeplasser i Viken og Oslo som utpeker seg, men også skip, verft og brakkerigger, der mange jobber og bor tett sammen. Dette genererer krevende smittesporingsarbeid i berørte kommuner.

Smittesporingsarbeidet ved forsterket TISK er mye mer ressurskrevende og omfattende enn smittesporingsarbeidet var tidligere. Flere kommuner melder at de strever med å opprettholde TISK-kapasiteten ved økende smitteforekomst. Dersom et større volum innreisende ankommer for spesifikke arbeidssesonger, så som fiskeri eller landbruk, bør en vurdering av søknader om innreise ta høyde for kapasiteten og risikonivået i de kommunene som skal ha ansvaret for de arbeidsreisende i

karantenetiden. De fleste kommuner vil ha kapasitet til å håndtere et begrenset antall innreisende spredt over tid, men flere kommuner/bydeler, særlig i Oslo og Viken, har meldt om utfordringer med å håndtere dagens situasjon.

Vi anser det som en forutsetning at søknadsbaserte ordninger (som Sjøfartsdirektoratet praktiserer per i dag) også i fortsettelsen stiller krav til arbeids-/oppdragsgiver for dokumentasjon for planlagt bruk av karantenehotell og/eller karantenested som er forhåndsgodkjent av Arbeidstilsynet. Det kan også være hensiktsmessig at arbeids-/oppdragsgiver må fremvise plan for organisering og gjennomføring av testing 7 døgn etter ankomst. Tiltak som dette kan bidra til å redusere risikoen for importsmitte i arbeids-/ankomstkommunen.

Data fra DSBs innreiseregistrering viser at andelen reisende i økende grad hevder unntak fra karantene, samtidig som erfaringer fra kontrollsenteret viser at det for arbeidsreisende kan se ut til å være en utstrakt praksis med feilaktig bruk av unntak. Det kan derfor være hensiktsmessig at en eventuell, utvidet, søknadsbasert ordning synliggjør for arbeids-/oppdragsgiver at arbeidstagerne under denne ordningen ikke faller inn under karateneunntakene.

Tiltakene som er implementert for å hindre importsmitte fra å spre seg, og som ble angitt som "helt ferdigstilte" eller "de vet hva som gjenstår/har dato for ferdigstillelse", av ansvarlige departement i tabellen vedlagt oppdrag 394, - har det til felles at de er etablert i en tid da volumet av innreisende er lite. Følgelig er ikke tiltakene testet ut på et større volum reisende. FHI skrev i sin vurdering i oppdrag 394 at de manglene som fremkom i kommentarene i 'kunnskap om etterlevelse av tiltak', er avgjørende å få på plass. På bakgrunn av dette anbefaler FHI at lettelse i innreiserestriksjonene skjer gradvis. Man vil ikke oppnå null-risiko for importsmitte, men ved løpende monitorering av en gradvis åpning, vil ytterligere lettelse kunne justeres raskt dersom enkelte tiltak viser seg å ikke være tilstrekkelig skalerbare, og påfører innreise- eller arbeidskommune for stor tiltaksbyrde.

Vurdering av sosiale konsekvenser

Strengt innreiserestriksjoner kan medføre store konsekvenser både for enkelte reisende, men også for bedrifter/arbeidsgivere som benytter utenlandsk arbeidskraft.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/10022-10
Saksbehandler: Martin Wikören Mogstad
Dato: 12.04.2021

Svar på covid-19-opppdrag fra HOD 413 del 2

Helsedirektoratet viser til vedlagte dokument som svar på oppdraget.

Oppsummering

- Den søknadsbaserte ordningen for innreise av næringskritisk personell har ikke utfordret testkapasiteten ved grensen i nevneverdig grad.
- Forhåndsgodkjente innreiser med vedtak fattet av sentrale myndigheter, letter grensekontrollen for Politiet, men det vil være for ressurskrevende å innføre dette også for samfunnskritiske funksjoner.
- Tallgrunnlaget for å kunne anbefale utvidet bruk av karantenehotell for næringskritisk personell er for svakt. Regelverket for karantenehotellordningen vurderes derfor tilstrekkelig.
- Bestemmelsen som regulerer at søknader skal utsettes i kommuner med tiltak på nivå 5A, 5B og 5C er med på å sikre at kommunen er rustet til å ta imot utenlandsk arbeidskraft i en situasjon hvor kommunen allerede har et særlig smittepress.
- 54-61% av de innreisende med f-nr. eller d-nr. re-testet seg (dvs. testet for andre gang) etter 6-10 døgn. I samme periode testet 84-86% seg minst en gang innen 10 dager etter ankomst.

Vennlig hilsen

Helga Katharina Haug e.f.
avdelingsdirektør

Martin Wikören Mogstad
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Helsedirektoratet

Avdeling personell og godkjenning

Martin Wikören Mogstad

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 413 del 2 - Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning

Oppsummering

- Den søknadsbaserte ordningen for innreise av næringskritisk personell har ikke utfordret testkapasiteten ved grensen i nevneverdig grad.
- Forhåndsgodkjente innreiser med vedtak fattet av sentrale myndigheter, letter grensekontrollen for Politiet, men det vil være for ressurskrevende å innføre dette også for samfunnskritiske funksjoner.
- Tallgrunnlaget for å kunne anbefale utvidet bruk av karantenehotell for næringskritisk personell er for svakt. Regelverket for karantenehotellordningen vurderes derfor tilstrekkelig.
- Bestemmelsen som regulerer at søknader skal utsettes i kommuner med tiltak på nivå 5A, 5B og 5C er med på å sikre at kommunen er rustet til å ta imot utenlandsk arbeidskraft i en situasjon hvor kommunen allerede har et særlig smittepress.
- 54-61% av de innreisende med f-nr. eller d-nr. re-testet seg (dvs. testet for andre gang) etter 6-10 døgn. I samme periode testet 84-86% seg minst en gang innen 10 dager etter ankomst.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI) Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg. Helsedirektoratet har også innhentet erfaringer fra Politidirektoratet (POD), Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Arbeidstilsynet. Vi har ikke mottatt nødvendig informasjon fra Sjøfartsdirektoratet, men ettersender dette til Helse- og omsorgsdepartementet ved behov.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag 413 – Søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning

Som kjent arbeider regjeringen med en plan for gradvis åpning for innreise for arbeidsreisende.

I den forbindelse ber Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet om følgende:

Del I

Er dagens innreiseregelverk og kapasitet i kommunene tilstrekkelig til å utvide den søknadsbaserte ordningen for unntak for arbeidsreisende med 2 500 personer fra 9. april 2021?

Frist: onsdag 7. april kl 16:00

Del II

- A. Helsedirektoratet, i samråd med FHI, gis i oppdrag å kartlegge erfaringene (også fra POD/DSB) med de gjennomførte grenseåpningene, og vurdere om det er behov for nye regelverksendringer, som for eksempel mer bruk av karantenehotell, eller tiltak før det åpnes for nye grupper. Dersom det anses behov for regelverksendringer, bes det om at det lages utkast til forskriftstekst.

- B. Helsedirektoratet i samråd med FHI gis i oppdrag å fremskaffe informasjon om hvor mange, herunder hvilken andel, som faktisk tester seg døgnet rundt i karantenetiden. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan bistå ved behov.

Frist: mandag 12. april kl 16:00

Kontaktperson i HOD: Tjaarke Hopen, tjh@hod.dep.no tel: 48003220

Kontaktperson i JD: Øyvind Ytrestøl Foldal, Oyvind.Foldal@jd.dep.no tel:48037606

Innhold

Oppsummering	1
Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet	1
Bakgrunn	2
Andre relevante oppdrag.....	2
Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet	2
Helsedirektoratets vurdering	4
A: Helsedirektoratet, i samråd med FHI, gis i oppdrag å kartlegge erfaringene (også fra POD/DSB) med de gjennomførte grenseåpningene, og vurdere om det er behov for nye regelverksendringer, som for eksempel mer bruk av karantenehotell, eller tiltak før det åpnes for nye grupper. Dersom det anses behov for regelverksendringer, bes det om at det lages utkast til forskriftstekst.	
Erfaringskartlegging	4
Regelverksendringer (mer bruk av karantenehotell?) og ev. tiltak	7
B: Helsedirektoratet i samråd med FHI gis i oppdrag å fremskaffe informasjon om hvor mange, herunder hvilken andel, som faktisk tester seg døgnet rundt i karantenetiden. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan bistå ved behov.....	
Vurdering	9

Bakgrunn

For bakgrunn til saken, se del 1 av oppdraget.

Andre relevante oppdrag

- 394: Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 394 - om evt. utvidet innreise for arbeidsreisende.
379: Om vurdering av behov for fortsatt strenge innreiserestriksjoner.
375: Om anslag av mulig volum innreisende.
413 del 1: Søkknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning.
420: Vurdering av om innreiserestriksjonene skal videreføres (pågående).
421: testing på grensen av samfunnskritisk personell og barn under 12 år.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Oppsummering

- Forekomsten av importsmitte har ligget stabilt på 1,5-1,6% siste tre ukene av reisende med F- eller D-nummer.
- Ved å koble informasjon fra innreiseregistreringssystemet med data fra MSIS, har vi delvis informasjon om hvor mange av de innreisende som tester seg 7 døgn etter ankomst. Vi har kun informasjon om reisende med F- eller D-nummer, som selv har registrert seg i innreiseregistreringssystemet. Av disse er 54-61% retestet (testet seg for andre gang) dag 6-10, og 84% har testet seg minimum en gang innen 10 dager.

A.

Data fra DSBs innreiseregistrering kan brukes som en indikasjon på antall unike individer som reiser inn i Norge fra et annet land, med det forbehold at registreringen er basert på selvregistrering, og det ikke verifiseres at reisene faktisk er gjennomført. I tillegg er ikke alle innreisende registreringspliktige, for eksempel har barn under 16 år, og enkelte andre grupper, unntak fra registrering. Antallet som registrer seg er relativt stabilt, men vi har lite kunnskap om omfanget av innreisende som ikke registrerer sin reise.

Antall tester på grenseteststasjonene har i uke 10-12 ligget mellom 11 704 og 12 551. Av disse utgjør 87-88 % av de testede innreisende med F- eller D-nummer, - personer som har en tilknytning til Norge som gjør at de enten har et fødselsnummer eller et D-nummer. Det er kun innreisende med med F- eller D-nummer som kan kobles mot MSIS for å finne testresultatet. Den totale andelen positive tester i denne gruppen har de siste ukene ligget på rundt 0,8 % ved ankomst, og økt til 1,5-1,6 % innen 10 dager etter ankomst, tabell 1. Andelen som tester positivt varierer når man analyserer med hensyn på avreiseland, fødeland, aldersgrupper osv.

B.

FHI har god informasjon om antall innreisende som er registrert med F- eller D-nummer i innreiseregistreringen (Tabell 2), i tillegg har FHI informasjon om det totale antallet tester som er gjennomført ved grensestasjoner med unike rekvirentkoder (Tabell 1). For reisende **uten** F- eller D-nummer er det ikke mulig å identifisere om de er blitt testet andre steder enn ved grensestasjonene/etter ankomstdagen, da de ikke kan kobles med MSIS-data.

Tabell 1. Antall tester og antall og andel positive ved teststasjoner på grenser (med unik rekvirentkode). Kilde: BeredtC19, MSIS laboratoriedatabasen.

Uke	Antall testede (reisende)	Antall testede med F- eller D-nr (%)	Påviste ved ankomst (innen 1- 2 dager) (%) (med F/D-nummer)	Påviste innen 10 dager (%) (med F/D-nummer)
2021-10	11 704	10 243 (87,5 %)	79 (0,8 %)	158 (1,5 %)
2021-11	11 926	10 340 (87 %)	79 (0,8 %)	170 (1,6 %)
2021-12	12 551	11 137 (88,7 %)	92 (0,8 %)	168 (1,5 %)

Tabell 2. Antall innreisende, antall registrert med F- eller D-nr i innreiseregistrerings-registeret, antall med F- eller D-nr testet ved ankomst og i løpet av 10 dager etter ankomst, prøveresultat, per uke. Kilde: BeredtC19, DSB Innreiseregisteret.

Uke	Antall registrerte innreisende	Antall innreisende med F- eller D-nr (%)	Testet ved ankomst med F eller D nummer (%)	Påviste ved ankomst (%)	Testet innen 10 dager (%)	Re-testet (6-10 døgn) (med F/D-nummer)	Påviste innen 10 dager (%)
2021-10	21 834	9 051 (41,5 %)	6 256 (69,1 %)	53 (0,8 %)	7 661 (84,6 %)	3 563 (57 %)	120 (1,6 %)
2021-11	21 989	8 980 (40,8 %)	6 297 (70,1 %)	55 (0,9 %)	7 744 (86,2 %)	3 840 (61 %)	104 (1,3 %)
2021-12	23 311	9 626 (41,3 %)	6 779 (70,4 %)	69 (1,0 %)	8 117 (84,3 %)	3 647 (53,8 %)*	124 (1,5 %)

nærliggende kommuner. Dette kan være uheldig dersom lokale og regionale utbrudd også øker presset på testkapasiteten i kommunene nær åpne grenseoverganger.

Nylige endringer i kravene til test på grensen, blant annet at innreisende nå plikter å vente på testsvar, gjør at en del teststasjoner må gjøre større endringer i arealene. Gardermoen har, etter innstrammingene i karantenehotellordningen, meldt at andelen som gjennomfører karantene på karantenehotell har økt "ekstremt". Likevel har Ullensaker kommune fremdeles ledig kapasitet etter å ha oppskalert avtaler om antall rom tilstrekkelig. Inntrykket er at det er ved Gardermoen at trykket på karantenehotellordningen er størst, men mindre hotelltette steder vil kanskje ha større problemer ved økt innreise. Karantenehotellet i Sarpsborg innlosjerer for eksempel alle som kommer inn via gamle Østfold fylke (når dette er fullt sendes personer til Oslo).

Erfaring fra Sjøfartsdirektoratet om søknadsbasert innreiseordning for strengt nødvendige utenlandske arbeidstakere
Den søknadsbaserte ordningen for innreise for næringskritisk personell administreres av Sjøfartsdirektoratet. Ordningen er regulert i egen forskrift¹ og har som formål å gi adgang til innreise for utlendinger som gjør arbeid som er strengt nødvendig for å opprettholde aktiviteten i norske virksomheter, så lenge retten til innreise for utlendinger som ellers vil ha lovlig adgang til innreise etter utlendingsloven begrenses.

Dette skal være en snever søknadsbasert ordning for enkeltpersoner som næringslivet er avhengig av for å holde driften i gang. Arbeidstakere som innvilges innreise får kun innreisetillatelse i 14 dager fra vedtaksdato. Denne gyldighetsperioden gjelder for selve innreisetillatelsen, og er uavhengig av oppholdets varighet. Det er en forutsetning at utlendingslovens vilkår for innreise er oppfylt. Arbeidstakerne som ankommer Norge må følge gjeldende karantenebestemmelser. Det er ikke mulig å søke om innreise for arbeidstakere fremover i tid.

Statistikk:

Dato	Søknader mottatt	Antall firma	Vedtak	Innvilget	Avslag	Ettersendt dok	Søknader under behandling
Totalt	9299	2570	7702	2839	4863	2186	1597

Siden starten har det blitt innvilget 2839 søknader, og 4863 har fått avslag på søknaden sin.

Sjøfartsdirektoratet opplyser at:

- Søknader behandles løpende og det blir oppbemannet ved behov.
- Det tas ikke hensyn til hvor den innreisende krysser grensen, kun hvilken kommune vedkommende skal arbeide i registreres.
- Det finnes ikke statistikk på hvor mange av denne gruppen som gjennomfører karantenen på karantenehotell.
- Nærings- og fiskeridepartementet overvåker antall innvilgelser og passer på at det ikke blir innvilget for mange søknader. Innvilget søknad kan trekkes tilbake dersom man har innvilget for mange søknader.

Erfaringer fra Politidirektoratet

Politidirektoratet har gjennomført en samtale med alle tolv politidistrikt med fokus på kontrollintensitet i grensekontrollen, utfordringer knyttet til unntaks- og godkjenningsordninger og samarbeidet med teststasjonene og karantenehotellene. Hovedinntrykket etter denne gjennomgangen er at politidistriktene har etablert et godt fungerende system, det er en streng grensekontroll og selv om det kan forekomme enkelte tvilstilfeller, håndteres et

¹ Forskrift om ordning for unntak fra innreiserestriksjoner

komplisert regelverk stort sett bra. Ett av temaene i samtaler var den nyetablerte ordningen for næringskritisk personell og politiets erfaringer med, og vurderinger av, denne ordningen. Ikke alle distrikt har hatt tilstrekkelig med tilfang i denne gruppen for å kunne gi en overordnet tilbakemelding, men flere distrikt hadde også et stort nok antall reisende som kunne legge frem dokumentasjonen og vedtak fra Sjøfartsdirektoratet.

Den samlede tilbakemeldingen er at:

- Politiet har for det meste gode erfaringer med ordningen.
- En sentralt forhåndsgodkjent vedtaksfatting hjelper politiet i førstelinjen til å redusere bruken av skjønn i grensekontrollen.
- Dette bidrar til at grensekontrollen tar kortere tid av disse personene, i motsetning til diskusjoner med dem som hevder å tilhøre gruppen kritiske samfunnsfunksjoner.
- Det bidrar til mer enhetlige vurderinger i grensekontrollen.
- Politiet sjekker at vedtaket som legges frem er ekte ved å slå opp i nettportalen, men slipper å ta stilling til innholdet i den dokumentasjonen som ble lagt frem for å få et positivt vedtak.
- Flere distrikt har også påpekt at de reisende i denne gruppen stort sett har papirene i orden – innreisekontrollen tar da kortere tid.

Selv om erfaringene hovedsakelig er gode, nevner også enkelte distrikt at det kan fremstå som noe vanskelig å forstå hvordan avgjørelsen i forkant av vedtaket i Sjøfartsdirektoratet er fattet. Tilsynelatende vanlige jobbfunksjoner har fått vedtak om næringskritisk funksjon – eksempler som malere og stillasbyggere er tatt opp – uten at det fremstår som tydelig begrunnet at denne kompetansen ikke finnes i Norge. Men, politiet kontrollerer ikke det substansielle i vedtaket med mindre det fremstår som åpenbart feil.

En lignende ordning er etablert for personer som jobber i grøntnæringen², men denne er såpass ny at distriktene ikke har fått noe inntrykk av denne ennå. Begge disse ordningene må anses som spesifikke eksempler på det som Politidirektoratet i tidligere innspill har ønsket etablert som en standard for alle reisende som påberoper seg en kritisk samfunnsfunksjon. Politidirektoratet mener at det bør opprettes en sentral godkjenning for unntak i de gruppene som inngår i den overordnede kategorien kritisk samfunnsfunksjon. Et slikt system ville skape mer likhet, forutsigbarhet og en vesentlig lettere oppgave for politiet i førstelinjen. Det ville også vært mulig å styre antall som kan reise inn på dette grunnlaget på en mye bedre måte, noe som vil gi bedre smittevern. En sentralt fastsatt terskel ville dessuten skapt mer tillit til systemet. Politidirektoratet mener derfor at en slik godkjenningsordning vil være et viktig element i en fremtidig åpningsprosess. Dersom det er ønskelig å kunne styre innreisevolum og - sammensetning, er det en nødvendighet å flytte ansvaret for vurderingen av tilhørigheten til kategorien *kritisk samfunnsfunksjon* i større grad over fra arbeidsgiveren og de reisende til myndighetene.

Helsedirektoratet vurderer at det ikke vil være forholdsmessig ressursbruk å lage en sentralisert ordning for godkjenning av innreise av samfunnskritiske funksjoner. Dette vil kreve et stort apparat, både mtp. saksbehandlingssystemer og personell. Helsedirektoratet anbefaler derfor ikke å iverksette Politidirektoratets forslag.

Nasjonalt kontrollsenter for innreise

Nasjonalt kontrollsenter for innreisende ble opprettet 15. februar i år. Kontrollsenteret veileder og kontrollerer at reisende til Norge etterlever test- og karantenereglene. Kontrollsenteret har vært i drift siden 15.02. I den første fasen har senteret fungert som en veiledningstjeneste til utlendinger som reiser til Norge og har fylt ut

² Forskrift om søknad om unntak fra innreiserestriksjonene for utlendinger som er strengt nødvendige for å opprettholde forsvarlig drift i grøntnæringen

innreiseregistreringsskjema. Fra 8. mars har senteret også rapportering til kommunelegene og Arbeidstilsynet. Siden oppstart har det vært rapportert om manglende kunnskap om og etterlevelse av karanteneregler, men man opplever at dette er bedre nå.

Nasjonalt kontrollsenter har mulighet til å oppskalere sin aktivitet ved å ansette flere personer. Veilederne på kontrollsenteret varsler også Arbeidstilsynet der de oppdager brudd på reglementet.

Søknadsbasert ordning for innkvartering i regi av arbeidsgiver

I utgangspunktet skal personer i innreisekarantene oppholde seg på karantenehotell på første ankomststed i riket i karantenetiden, jf. covid-19-forskriften § 5. Det er gjort unntak for arbeidsreisende som kan dokumentere at arbeids- eller oppdragsgiver sørger for et egnet oppholdssted godkjent av Arbeidstilsynet. DSB har tidligere vurdert at smitterisikoen er størst ved karantene i arbeidsgivers innkvartering og minst i karantenehotell.

Arbeidstilsynet behandler søknader om, og godkjenner innkvartering for, utenlandske arbeidstakere. For 10,4 % av registrerte reisende i uke 13 var det registrert at oppdragsgiver sørger for egnet oppholdssted (ifølge FHIs vurdering til Kontrollsenderets faggruppe 08.04.21). Helsedirektoratet har fått tilgang til statistikk fra Arbeidstilsynet for perioden 1. januar til 6. april. i år mtp. tilsyn av innkvartering. I denne statistikken er det ikke spesifisert i hvilken grad det er snakk om innkvartering spesifikt ifm. karanteneopphold. I angitt periode har Arbeidstilsynet gjennomført 3681 tilsyn med smittevern/korona. Det er avdekket brudd ved 32% av tilsynene. Det er spurt om innkvarteringen i 970 tilsyn, og funnet minst ett brudd på kontrollpunktene i 24% av tilsynene. Det er vedtatt stans ved overhengende fare i 59 tilsyn - 44 av stansene var på grunn av brudd på regelverket for innkvartering. De fleste tilsynene med smittevern er gjennomført i bygge- og anleggsvirksomheter, etterfulgt av varehandel og industri. Det har tidligere vært påpekt minst ett brudd ved én av tre byggeplasser. De fleste av disse gjaldt brudd på innkvarteringen.

Helsedirektoratet har kontaktet Arbeidstilsynet ifm. besvarelsen av oppdraget for å kartlegge status nå:

- Det er nylig startet en ordning med spørreundersøkelser til inspektørene hver 14. dag som skal bidra til at Arbeidstilsynet ser hvor alvorlige bruddene vedrørende covid-19 er, og hvordan utviklingen er over tid. Den er kun sendt ut en gang, men skal fortsette utover våren.
- Det er foreløpig et stabilt antall brudd som avdekkes gjennom tilsyn. Stans og overtredelsesgebyr er oftest brukt i forbindelse med brudd på kravene til innkvartering.

Man bør følge med på om regelverket etterleves tilstrekkelig i tiden fremover. God etterlevelse vil kunne tale for at økt antall arbeidstakere kan tillates innreise. Antakelig er etterlevelsen best i karantenehotell.

Arbeidstilsynets anledning til å behandle søknader om innkvartering er for øvrig en potensiell begrensende faktor for antall som kan innvilges innreise. Arbeidstilsynet angir per 09.04. at kapasiteten nå er god og at de vil ha kapasitet til å håndtere en moderat økning i antall søknader dersom det skulle bli aktuelt.

Regelverksendringer (mer bruk av karantenehotell?) og ev. tiltak

Anvisning til karantenehotell

Innreisende som har planlagt karantenetiden i egen bolig, men blir overprøvd av politiet på grensen, og sender innreisende på karantenehotell, blir ikke synlig i innreiseregistreringsskjemaet (IRRS) med mindre den innreisende endrer opplysningene selv, eller reiser til hotellet og registreres i Karantenehotell. Der er ingen plikt for den innreisende å endre sine opplysninger i IRRS etter ankomst til Norge. Dersom det planlegges økt bruk av karantenehotell, kan det være behov for at politiet eller annen myndighetsperson registrerer i innreiseregisteret at vedkommende er henvist til karantenehotell. Dette vil kreve både forskriftsendring og tekniske tilpasninger i IRRS. Utover vurderingene gjort i oppdrag 380, har ikke Helsedirektoratet vært involvert i disse vurderingene.

Registrering av grensepasseringer

DSB arbeider med en utredning med mulighet for at politiet skal registrere faktisk grensepassering i IRRS slik at det kan verifiseres hvorvidt innreise faktisk er blitt gjennomført. Covid-19-forskriften § 5b gir ikke DSB hjemmel for å innhente personopplysninger fra politiet. Politiet har ikke hjemmel til å registrere ankomstopplysninger i IRRS. Et tiltak hvor politiet skal verifisere innreise på grensen, krever derfor endring av covid-19-forskriften § 5b. Dette innspillet blir ivaretatt i utredningen IRRS-teamet jobber med for tiden. Utover vurderingene gjort i oppdrag 380, har ikke Helsedirektoratet vært involvert i disse vurderingene.

Registrering ved karantenehotell

Det er under utvikling registreringssystem ved ankomst og avreise fra karantenehotell. Løsningen er pr. d.d. ikke tilstrekkelig utrullet til at data i særlig grad kan benyttes for å kontrollere hvorvidt personer unndrar seg opphold på karantenehotell. Kun ca. 21% av personer som selv har registrert at de skal på karantenehotell etter at KHRL ble tatt i bruk, har fått registrert oppmøtet ved karantenehotell ved noen få av hotellene rundt Gardermoen. Det forventes utvidet bruk av løsningen vil gi økende tallgrunnlag.

Utvidet bruk av karantenehotell

Helsedirektoratet vurderer at vi ikke har tallgrunnlag for å kunne anbefale økt bruk av karantenehotell for denne gruppen. Hvis man gjør mange usikre antakelser (ved å benytte tall fra FHI og Arbeidstilsynet), kommer man frem til et svært lavt antall personer som muligens kan være smittet og kanskje bo i innkvartering i regi av arbeidsgiver som ikke er adekvat (eller som har brudd jf. arbeidstilsynets tilsyn). Helsedirektoratet vurderer derfor at det ikke er nødvendig med noen regelverksendringer, eller anbefaling om økt bruk av karantenehotell for denne gruppen på nåværende tidspunkt. FHIs tallgrunnlag viser at omtrent like mange personer blir positive i løpet av de ti første dagene som er positive ved ankomst. Det er derfor svært viktig at Arbeidstilsynet fortsetter med tilsyn for å finne brudd på innkvarteringen. Arbeidstilsynet har også satt i verk utbedringer og rapporteringer, som de håper kan gi resultater i form av bedre etterlevelse.

Utsettelse av søknader Etter forskrift om ordning for unntak fra innreiserestriksjoner § 2 sjettede ledd (tilføyd forskriften 21. mars 2021), så fremgår det at behandling av søknaden skal utsettes dersom det aktuelle arbeidsstedet er i én eller flere kommuner som er underlagt forsterkede smitteverntiltak etter [covid-19-forskriften kapittel 5A](#), [5B](#) eller [5C](#), eller lokale forskrifter med tilsvarende smitteverntiltak.

Helsedirektoratet har mottatt forespørsel fra statsforvalter om nødvendigheten av slik utsettelse. Som det fremgår av bestemmelsen, så utsettes søknaden inntil stedet ikke lenger er underlagt forsterkede smitteverntiltak, eller kommunen har gitt beskjed til Sjøfartsdirektoratet om at det er smittevernmessig forsvarlig at arbeidet kan gjennomføres. Det er vår vurdering at bestemmelsen er med på å sikre at kommunen er rustet til å ta imot utenlandsk arbeidskraft i en situasjon hvor kommunen allerede har et særlig smittepress. Nærmere vurdering av bestemmelsen tilligger Nærings- og fiskeridepartementet.

B: Helsedirektoratet i samråd med FHI gis i oppdrag å fremskaffe informasjon om hvor mange, herunder hvilken andel, som faktisk tester seg døgnet rundt i karantenetiden. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan bistå ved behov.

Helsedirektoratet viser til FHIs innspill på punkt B i sin helhet for svar på spørsmålet om hvor mange som faktisk tester seg døgnet rundt i karantenetiden. Tallmaterialet er ikke komplett. Det skyldes delvis at innreisende uten fødselsnummer eller d-nummers tester ikke kan kobles til MSIS. Innreisende uten f-nr. eller d-nr. skal, dersom alt går

etter planen, få tildelt felles hjelpenummer ved registrering i IRRS. Denne IDen kan da benyttes til å koble testen til disse personene opp mot MSIS, slik at man kan ta ut bedre statistikk på denne gruppen.

I tillegg melder DSB at inntrykket deres fra kommunene er at test på karantenehotell tilbys og benyttes. DSB har dessverre ikke tilgjengelig tall på dette per dags dato.

Vurdering

Helsedirektoratet vurderer at:

- Den søknadsbaserte ordningen for innreise av næringskritisk personell har ikke utfordret testkapasiteten ved grensen i nevneverdig grad.
- Forhåndsgodkjente innreiser med vedtak fattet av sentrale myndigheter, letter grensekontrollen for Politiet, men det vil være for ressurskrevende å innføre dette også for samfunnskritiske funksjoner.
- Tallgrunnlaget for å kunne anbefale utvidet bruk av karantenehotell for næringskritisk personell er for svakt. Regelverket for karantenehotellordningen vurderes derfor tilstrekkelig.
- Bestemmelsen som regulerer at søknader skal utsettes i kommuner med tiltak på nivå 5A, 5B og 5C er med på å sikre at kommunen er rustet til å ta imot utenlandsk arbeidskraft i en situasjon hvor kommunen allerede har et særlig smittepress.
- 54-61% av de innreisende med f-nr. eller d-nr. re-testet seg (dvs. testet for andre gang) etter 6-10 døgn. I samme periode testet 84-86% seg minst en gang innen 10 dager etter ankomst.

COVID-19

Oppdrag fra HOD nr. 413

Del II 12.april

Vurdering av søknadsbasert ordning for arbeidsreisende og erfaringer med gradvis åpning

Oppdragstekst

Som kjent arbeider regjeringen med en plan for gradvis åpning for innreise for arbeidsreisende. I den forbindelse ber Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet om følgende:

Del II

- A. Helsedirektoratet, i samråd med FHI, gis i oppdrag å kartlegge erfaringene (også fra POD/DSB) med de gjennomførte grenseåpningene, og vurdere om det er behov for nye regelverksendringer, som for eksempel mer bruk av karantenehotell, eller tiltak før det åpnes for nye grupper. Dersom det anses behov for regelverksendringer, bes det om at det lages utkast til forskriftstekst.
- B. Helsedirektoratet i samråd med FHI gis i oppdrag å fremskaffe informasjon om hvor mange, herunder hvilken andel, som faktisk tester seg døgnet i karantenetiden. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan bistå ved behov.

Frist: mandag 12. april kl 16:00

Kontaktperson i HOD: Tjaarke Hopen, tjh@hod.dep.no tel: 48003220

Kontaktperson i JD: Øyvind Ytrestøyl Foldal, Oyvind.Foldal@jd.dep.no tel:48037606

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- Forekomsten av importsmitte har ligget stabilt på 1,5-1,6% siste tre ukene av reisende med F- eller D-nummer.
- Ved å koble informasjon fra innreiseregistreringssystemet med data fra MSIS, har vi delvis informasjon om hvor mange av de innreisende som tester seg 7 døgnet etter ankomst. Vi har kun informasjon om reisende med F- eller D-nummer, som selv har registrert seg i innreiseregistreringssystemet. Av disse er 54-61% retestet (testet seg for andre gang) dag 6-10, og 84% har testet seg minimum en gang innen 10 dager.

A.

Data fra DSBs innreiseregistrering kan brukes som en indikasjon på antall unike individer som reiser inn i Norge fra et annet land, med det forbehold at registreringen er basert på selvregistrering, og det ikke verifiseres at reisene faktisk er gjennomført. I tillegg er ikke alle innreisende registreringspliktige, for eksempel har barn under 16 år, og enkelte andre grupper, unntak fra registrering. Antallet som registrer seg er relativt stabilt, men vi har lite kunnskap om omfanget av innreisende som ikke registrerer sin reise.

Antall tester på grenseteststasjonene har i uke 10-12 ligget mellom 11 704 og 12 551. Av disse utgjør 87-88 % av de testede innreisende med F- eller D-nummer, - personer som har en tilknytning til Norge som gjør at de enten har et fødselsnummer eller et D-nummer. Det er kun innreisende med med F- eller D-nummer som kan kobles mot MSIS for å finne testresultatet. Den totale andelen positive tester i denne gruppen har de siste ukene ligget på rundt 0,8 % ved ankomst, og økt til 1,5-1,6 % innen 10 dager etter ankomst, tabell 1. Andelen som tester positivt varierer når man analyserer med hensyn på avreiseland, fødeland, aldersgrupper osv.

B.

FHI har god informasjon om antall innreisende som er registrert med F- eller D-nummer i innreiseregistreringen (Tabell 2), i tillegg har FHI informasjon om det totale antallet tester som er gjennomført ved grensestasjoner med unike rekvirentkoder (Tabell 1). For reisende uten F- eller D-nummer er det ikke mulig å identifisere om de er blitt testet andre steder enn ved grensestasjonene/etter ankomstdagen, da de ikke kan kobles med MSIS-data.

Tabell 1. Antall tester og antall og andel positive ved teststasjoner på grenser (med unik rekvirentkode). Kilde: BeredtC19, MSIS laboratoriedatabasen.

Uke	Antall testede (reisende)	Antall testede med F- eller D-nr (%)	Påviste ved ankomst (innen 1- 2 dager) (%) (med F/D-nummer)	Påviste innen 10 dager (%) (med F/D-nummer)
2021-10	11 704	10 243 (87,5 %)	79 (0,8 %)	158 (1,5 %)
2021-11	11 926	10 340 (87 %)	79 (0,8 %)	170 (1,6 %)
2021-12	12 551	11 137 (88,7 %)	92 (0,8 %)	168 (1,5 %)

Tabell 2. Antall innreisende, antall registrert med F- eller D-nr i innreiseregistrerings-registeret, antall med F- eller D-nr testet ved ankomst og i løpet av 10 dager etter ankomst, prøveresultat, per uke. Kilde: BeredtC19, DSB Innreiseregisteret.

Uke	Antall registrerte innreisende	Antall innreisende med F- eller D-nr (%)	Testet ved ankomst med F eller D nummer (%)	Påviste ved ankomst (%)	Testet innen 10 dager (%)	Re-testet (6-10 døgner) (med F/D-nummer)	Påviste innen 10 dager (%)
2021-10	21 834	9 051 (41,5 %)	6 256 (69,1 %)	53 (0,8 %)	7 661 (84,6 %)	3 563 (57 %)	120 (1,6 %)
2021-11	21 989	8 980 (40,8 %)	6 297 (70,1 %)	55 (0,9 %)	7 744 (86,2 %)	3 840 (61 %)	104 (1,3 %)
2021-12	23 311	9 626 (41,3 %)	6 779 (70,4 %)	69 (1,0 %)	8 117 (84,3 %)	3 647 (53,8 %)*	124 (1,5 %)

Innreisende med F- eller D-nummer utgjør ca 40% av det totale antallet registrerte innreisende (Tabell 2).

Antallet med F- eller D-nummer som tester seg ved ankomst, er høyere enn antallet som registrerer seg med F- eller D-nummer ved innreise. Det kan forklares ved at antall reisende er basert på selvregistrering, samt at noen reisende er unntatt registrering. Antall testede derimot registreres av teststasjon.

I uke 10, 11 og 12 ble det foretatt hhv 11704, 11926 og 12 551 tester med unik rekvisitkode på grensen ved ankomst. Innreisende med F- eller D-nummer utgjorde 87-89% av det totale antallet testede.

Hvis vi ser på gruppen 'reisende med F- eller D-nummer som testet seg ved ankomst' blant de registrerte i innreiseregisteret, ser vi at 69-70% testet seg i uke 10-12. Av disse igjen, ble 54-61% re-testet (dvs testet for andre gang) etter 6-10 døgn. I samme periode finner vi at 84-86% testet seg minst en gang innen 10 dager etter ankomst

De som testet positivt ved ankomst, skal isoleres, og ikke re-testes, denne gruppen utgjør 0,8%. Vi antar at det også er en viss andel som ikke ble testet ved ankomst, men som allikevel ble testet etter 6-10 dager. Dette har vi ikke et eksakt tall på, men de er inkludert i det totale antallet som tester seg innen 10 døgn.

Jf Covid-19-forskriften Kap.2, §4c, andre ledd, ble det fra uke 8 påbudt å teste seg ved utgangen av innreisekarantenen for alle som ikke oppholder seg på karantenehotell. Det er ikke påbudt å teste seg ut av innreisekarantenen for dem som oppholder seg på karantenehotell, men det er et tilbud som kan forkorte karantenetiden.

Vi kan ikke lese av tallene hvordan etterlevelsen av §4c, andre ledd er, men at 84-86% av innreisende med F- eller D-nummer testes minst 1 gang i løpet av karanteneperioden, vitner om relativt god etterlevelse av forskrift og råd om testing i karanteneperioden.